

MEMÒRIA ANUAL DEL SERVEI DE PREVENCIÓ DE LA UIB Any 2009

1. ANTECEDENTS.

El Servei de Prevenció Mancomunat de la UIB es va crear l'any 1999, i dona servei a la UIB, a la FuGUIB i a la FUEIB. Depèn de Gerència des del mes de març (abans depenia del Vicerectorat d'Infraestructures). Enguany s'ha incorporat una infermera a la plantilla, de forma que el Servei està integrat actualment pel següent personal:

- Santiago Hernández, tècnic superior de seguretat i d'higiene.
- Antònia Ferrer, tècnica superior d'ergonomia i psicociologia.
- Margalida Terrassa i Margalida Sastre, metgesses del treball.
- Maria Alomar, infermera.
- Maribel Taroncher, tècnica bàsica de prevenció.

2. ACTIVITAT PREVENTIVA DESENVOLUPADA DURANT EL 2009.

2.1. AVALUACIONS DE RISCOS LABORALS I ALTRES ESTUDIS.

Durant aquest període s'han avaluat els següents llocs de feina i activitats:

- Avaluació del nou edifici de l'extensió Universitària de Menorca.
- Mesura anual del cabal de les vitrines de gasos de tots els laboratoris.
- 78 avaluacions de pantalles de visualització de dades (PVD) a diferents serveis: Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Oberta per Majors, Servei de Recursos Audiovisuals, Centre de Tecnologies de la informació. Tramitar la solució de deficiències (compra de mobiliari o accessoris ergonòmics).
- 31 avaluacions de PVD a petició del personal, motivades generalment per problemes a l'esquena. Tramitar la solució de deficiències.
- Elaboració d'informes de bioseguretat per als investigadors que ho han sol·licitat.
- Projecte d'intervenció ergonòmica en el CTI. Arrel de l'alta incidència de mal d'esquena (superior al 40%), hem posat en marxa diverses mesures:
 - revisió de les avaluacions de PVD.
 - curs ergonòmic d'assistència obligatòria distribuït al llarg de l'any (11 h).
 - elaboració de vídeos que mostren exercicis i estiraments de fisioteràpia, i creació d'una aplicació informàtica que mostra els vídeos durant la feina. Per fer això hem aconseguit una subvenció de la Direcció General d'Universitat. Aquest material es pot utilitzar a la web <http://ergonomia.uib.es/>.
 - El 2010 es repetiran els reconeixements mèdics per esbrinar si totes aquestes accions han aconseguit reduir l'incidència de mal d'esquena entre el personal del CTI, i si és així aplicarem el projecte a la resta de la comunitat universitària.

A data d'avui ja hem avaluat el **96 %** del PAS i el **29 %** del PDI i personal de recerca.

2.2. FORMACIÓ I INFORMACIÓ.

a) **FORMACIÓ** (segons el pla de formació 2009-2010 de la UIB).

Cursos d'assistència obligatòria:

Curs	Durada	Professorat	Personal convocat	Dates	Assistents
Riscs a les consergeries	1,5 h	Antònia Ferrer	Conserges de nova incorporació	2 sessions (29/10/2009)	6
Riscs a les biblioteques	1,5 h	Antònia Ferrer	Bibliotecaris de nova incorporació	2 sessions (27/10/2009)	8
Riscs en oficines i despatxos	1,5 h	A. Ferrer S. Hernández	Personal d'oficines de nova incorporació (PAS)	3 sessions (4/05 i 3/11/2009)	44
Curs pràctic d'extinció d'incendis	2 h	Bombers	Equips d'intervenció de diversos edificis	6/11/2009	18
Riscs als laboratoris	2 h	S. Hernández	Investigadors de nova incorporació	17/12/2009	16
Prevenició d'incendis i pla d'emergència	1 h	S. Hernández	PDI, PAS i becaris de l'edifici Aulari	2 sessions (11/12/2009)	15
Ergonomia i educació postural per al CTI	11 h	Iosune Salinas	Personal del CTI	2 sessions maig a nov. 2009	29
TOTAL: 7 cursos	38,5 h				136

Altres cursos no previstos en el pla de formació (impartits per personal extern):

- Riscs del personal de jardineria (2h) adreçat al personal de l'empresa concessionària PPB impartit a la UIB pel seu Servei de Prevenció, dia 7 de juliol.

Actualment el **94 %** del PAS i el **15 %** del PDI i personal de recerca ha assistit a cursos específics de prevenció sobre el seu lloc de feina (obligatoris). A més, el **68 %** del PAS i el **29 %** del PDI i personal de recerca ha rebut formació sobre emergències.

Cursos d'assistència voluntària:

Curs	Durada	Professorat	Dates	Assistents
Socorrisme laboral i primers auxilis	4 h	Servei Mèdic	Novembre	12
Curs bàsic de prevenció de riscos laborals (50h, semipresencial)	50 h (15 h presencials)	A. Ferrer i S. Hernández	Maig-juny	26
Educació de la veu	15 h	Ferran Tolosa	Gener	13
Tècniques per al control de l'estrès	12 h	Dra. Joana Fornés	Abril	14
Curs pràctic d'adaptació ergonòmica del lloc de feina i cura de l'esquena	12 h	Iosune Salinas	2 sessions: març i octubre	16 14
Assetjament laboral: protocol d'actuació	2 h	Antònia Ferrer	Febrer	29
TOTAL: 6 cursos	72 h presencials			124

b) INFORMACIÓ.

Es lliuren fitxes d'informació de riscos als treballadors de nou ingrés amb acusament de recepció, a través del Servei de Recursos Humans. Totes les fitxes es poden consultar en la web del Servei de Prevenció. A data d'avui, el **91 %** del PAS i el **83 %** del PDI i personal de recerca han rebut informació dels riscos del seu lloc de feina.

2.3. PROCEDIMENTS DE PREVENCIÓ.

a) Investigació d'accidents i incidents durant el 2009:

Tipus	Accidents amb baixa > 1 dia
Sobreesforços	8
In itinere	1
Atrapaments	1
TOTAL	10

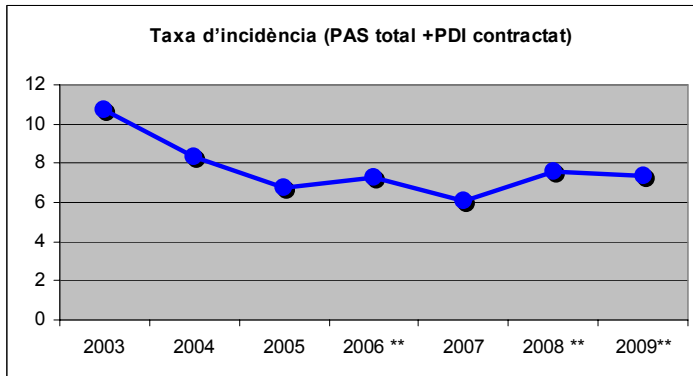
L'evolució de la sinistralitat a la UIB durant els darrers anys ha estat la següent:

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Accidents amb baixa (PAS total + PDI contractat*)	10	8	7	8 **	7	9 **	10 **
Malalties professionals	1	0	0	0	2	2	0
Incidents sense baixa	17	9	28	16	16	15	10
Total dies de baixa	256 dies	299 dies	399 dies	502 dies	213 dies	191 dies	421 dies
Durada mitja de les baixes (dies)	25,6	37,4	57	62,8	30,4	21,2	42,1
Núm. treballadors (PAS total + PDI contractat*)	929	961	1042	1103	1146	1190	1364
Taxa d'incidència	10,76	8,33	6,72	7,25 **	6,11	7,56 **	7,33

Taxa d'incidència: número d'accidents per cada 1000 treballadors.

* Dades de la Mútua. No s'inclou el PDI funcionari, atès que depèn de MUFACE i no hi ha cap registre oficial de baixes laborals llevat de la comunicació que han de fer els professors al Servei de Recursos Humans quan pateixen una baixa laboral, cosa que no sempre fan.

** Es descompten 2 accidents del 2006, 3 del 2008 i 1 del 2009 que es varen produir a l'empresa principal dels treballadors (professors associats). La Mútua sí els comptabilitza.

Com es pot veure a la taula i gràfica anteriors, la taxa d'incidència està estabilitzada, amb una lleugera tendència a la disminució. El 2009 s'ha reduït molt el número d'accidents in itinere però ha augmentat extraordinàriament el número de baixes per sobreesforç (quasi el triple comparat amb anys anteriors). S'han investigat tots els accidents i s'estan solucionant les deficiències detectades.

b) Altres procediments implantats:

- **Comunicacions de riscos:** els treballadors han comunicat 10 riscos al Servei de Prevenció durant el 2009, dels quals 4 ja estan totalment solucionats.
- **Coordinació d'activitats empresarials:** procediment que s'aplica a través del Servei de Patrimoni, el qual té l'objectiu de verificar si les empreses externes compleixen la normativa laboral i d'intercanviar informació sobre els riscos respectius.
- **Protocol d'actuació en matèria de risc psicosocial:** en funcionament des del 2008.

c) Nous procediments elaborats durant el 2009:

- procediment de gestió d'equips de protecció personal (EPI).
- procediment de feina amb cancerígens (laboratoris).
- procediment per a la grip A.
- protocol d'actuació en cas de queixa per consum de tabac en els edificis.

2.4. PLANS D'EMERGÈNCIA.

Simulacres realitzats:

Edifici	Data	Observacions
Guillem Cifre	7/04/2009	Simulacre d'incendi (matí).
Jovellanos	7/04/2009	Simulacre d'incendi (matí).
Sa Riera	5/05/2009	Simulacre d'incendi (horabaixa).
Anselm Turmeda	19/05/2009	Simulacre d'incendi (matí).
Mateu Orfila	15/01/2009 25/11/2009	Simulacre d'incendi (matí). Simulacre d'explosió i vessament químic, participen bombers, policia i ambulàncies.

Edifici	Data	Observacions
Guillem Colom	15/01/2009 10/12/2009	Simulacre d'incendi (matí). Simulacre d'incendi (horabaixa).
Aulari	18/12/2009	Simulacre d'incendi (matí).
Arxiduc Lluís Salvador	18/12/2009	Organitzat per l'Escola d'Hosteleria (matí).

També s'han fet pràctiques amb els conserges sobre el funcionament de les centraletes dels edificis.

Podem concloure que, a data d'avui, estan elaborats els Manuals d'Autoprotecció de tots els edificis excepte Son Lledó, Cas Jai i Científicotècnic, i es fan simulacres periòdics a **9 dels 14 edificis de la UIB (64 %)**.

2.5. SERVEI MÈDIC.

a) ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

Activitat a l'abast de tota la població universitària

Nº de consultes: 3667

Nº d'assistències (cures, injectables, etc.): 176

Nº d'assistències per urgència: 53

b) VIGILÀNCIA DE LA SALUT

Activitat per al personal de la UIB

- **Reconeixements mèdics:** periòdics (anuals o bianuals) i inicials (al incorporar-se al lloc de treball): total 256

Tots els treballadors avaluats són aptes per a la seva feina.

- **Promoció de la salut**

Vacunació (inclou vacuna diftèria –tètanus i específiques per als riscos laborals):

Antigripal:	141
Tètanus – Diftèria:	93
Hepatitis A:	19
Hepatitis B:	24
Febre tifoidea:	27
Antial·lèrgiques:	8
Altres:	2

- **Cursos:** Primers auxilis i reanimació cardiopulmonar bàsica: 1 curs de 4 hores. Curs bàsic de prevenció: 2 hores.
- **Gestió i prevenció interdisciplinària:**
 - Investigació de danys a la salut derivats del treball.

- Estudi, seguiment i informes medico – laborals dels treballadors.
- Participació al Comitè de Seguretat i Salut.
- Control i provisió de farmàcies.
- Actualització del registre de treballadors especialment sensibles.

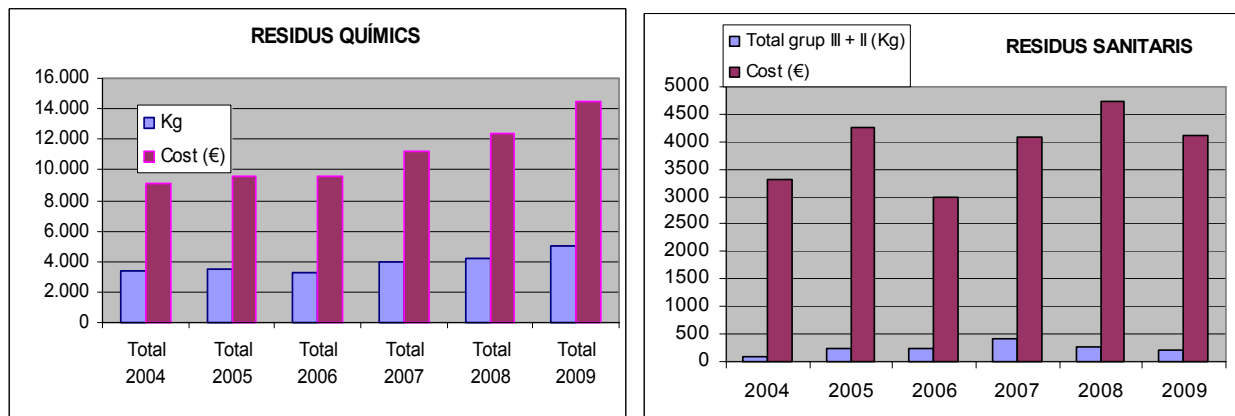
2.6. ATENCIÓ DE CASOS PSICOSOCIALS

Durant el 2009 s'han tractats els següents casos a nivell individual i a nivell de grup:

- Mediació de conflicte interpersonal i seguiment: 7 casos.
- Avaluació, tractament i seguiment de casos psicossocials individuals: 16 casos.
- Consultes i assessorament puntuals de temàtiques relacionades amb riscos psicossocials: 7 serveis (s'han generat 190 gestions), a petició de Gerència o de Caps de serveis.
- Del total de la població tractada: un 90% és personal del PAS i un 10% és PDI.
- En la actualitat es fa un seguiment del 80% dels casos oberts.

2.7. ALTRES ACTIVITATS DE PREVENCIÓ

- Gestió dels residus sanitaris (mensual) i residus químics (semestral) dels laboratoris. El 2009 s'han retirat 5049 Kg de residus químics i 219,15 Kg de residus sanitaris:

- Lliurament de bata i ulleres de seguretat a l'alumnat de primer de la Facultat de Ciències i al personal de laboratoris de nova incorporació (PDI, PAS i becari).
- Assistència a les reunions periòdiques del Comitè de Seguretat i Salut, de la Comissió de bioètica (com a membres) i de la Comissió de formació (com a convidats).
- Tramitació i/o supervisió de la solució de deficiències derivades de les avaluacions de riscos, dels accidents i de les comunicacions dels treballadors.
- Feines com a Servei de prevenció mancomanat de la FuGUIB i la FUEIB.
- Assistència a reunions convocades pel grup de prevenció de la CRUE.

2.8. DESPESES I INVERSIONS A CÀRREC DEL PRESSUPOST DE PREVENCIÓ.

Al llarg de l'any 2009 s'han fet les següents accions a càrrec del pressupost de prevenció:

PRESSUPOST ASSIGNAT AL SERVEI per l'any 2009:	93.100 €
Romanent del 2008 (despeses acceptades):	19.398,55 €

DESCRIPCIÓ DE LA DESPESA	Cost (€)	observacions
Infraestructura, construccions, maquinaria, instal·lacions i utilitatge		
Instal·lar pantallà a les llacunes (depuradora) per evitar caigudes.	9.811,28	
Arreglar senyalització de seguretat de les llacunes d'aigües residuals.	2.552,00	
Instal·lar 2 hidrants d'aigua al carrer Eivissa	5.546,42	aprovat 2008
Instal·lar 1 hidrant d'aigua devora l'edifici Científicotècnic	4.919,21	
Eliminar manetes interiors de les finestres de les aules de l'Anselm Turmeda	1.665,76	
Substituir porta de fusta de la caldera per porta RF a l'edifici Mateu Orfila	2.078,37	
Substituir porta de la sortida d'emergència de l'edifici Guillem Colom	1.780,97	
Instal·lar 2 escales fixes als terrats dels blocs A i B del Guillem Cifre	2.287,52	
Instal·lar detector d'incendi al quadre elèctric de l'edifici Mateu Orfila	141,97	
Instal·lar detectors d'incendi a sales de grups electrògens i SAI del M.Orfila	1.255,50	
Instal·lar 3 avisadors d'alarma i 1 detector a sala màquines ascensor (M.Orf)	879,42	
Instal·lació d'una màniga d'aigua (BIE) al soterrani del Mateu Orfila	1.235,32	
Instal·lar detectors d'incendi a l'antiga vivenda conserge del Guillem Colom	420,89	
Instal·lació de gas CO2 amb detector de fuites a l'insectari (Guillem Colom)	2.640,59	aprovat 2008
Repassar abujardat dels escalons de les 2 escales interiors del Ramon Llull	644,45	
Instal·lar campana de gasos al laboratori de Botànica (Guillem Colom)	2.835,36	
Comprar pica d'aigua prefabricada per evitar lesions esquena (G. Colom)	621,64	
Instal·lar avisadors d'alarma a la Seu Universitària d'Eivissa i Formentera	1.247,00	
Instal·lar transmissor telefònic en la centraleta d'incendis edifici Científicot.	379,78	
Reprogramar transmissors telefònics dels edificis.	61,51	
Material inventariable		
Armari de seguretat doble per a inflamables i corrosius (Fisiologia Vegetal)	4.880,70	
Armari de seguretat per a tòxics (Química Analítica)	1.392,00	
Aparell de mesura de contaminants químics (cofinançat al 50% amb el Dr. Pere Deyà a través de la Càtedra Mapfre)	1.762,91	total 3525,82
Monitor d'estrès tèrmic i bomba manual per mesurar contaminació química	2.089,74	aprovat 2008
Cadira ergonòmica per al Servei Lingüístic	514,69	
Substituir centraleta d'incendis del bloc B de l'edifici Guillem Colom	1.332,12	
Tamboret per a la consergeria de Sa Riera	113,89	
Material de laboratori		
Bates de laboratori per al personal i alumnat de 1r de la Facultat de Ciències	4.244,77	
Ulleres de seguretat per al personal i alumnat de 1r de la Facultat de Ciències	1.645,46	
Material divers de laboratori (Quirogalab i ServiQuímia): safates per a bidons químics, filtres i màscares, senyals, rentaüls, etc.	1.408,72	
Residus		

Residus sanitaris	2.433,54	
Residus químics	13.535,60	
Material divers per a residus (Física)	29,89	
Estudis i treballs tècnics		
Pagament a la model per a la filmació de vídeos d'exercicis de fisioteràpia	250,00	
Dosimetria radiològica per Santiago Hernández	69,21	
Viatges		
Viatge a Menorca per avaluació de riscos	108,9	
Viatges a Madrid i Barcelona per reunió del grup de feina de la CRUE	713,13	
Servei Mèdic		
Analítiques mèdiques	4.066,50	
Material mèdic i farmacèutic	2.023,63	
Manteniment de 2 equips de reanimació (Servei Mèdic i Biologia Marina).	204,16	
Manteniment programa informàtic WINMEDTRA del Servei Mèdic	742,40	
Talonnaris de receptes	261,00	
Reparar la cabina i l'espírometre del Servei Mèdic	426,18	
Altres		
Material d'oficina (inclou reposapeus, faristols i altre material per al personal, i material d'oficina per al Servei de Prevenció)	2.342,79	
Normativa i llibres per al servei de prevenció	359,07	
Fotocòpies i enquadernacions	511,34	
Emmarcar plànols d'edificis	385,31	
Revisió i reparació del monitor de mesura química directa	249,40	
Senyals i rètols de riscos	280,49	
Material divers per al servei de prevenció (ferreteria i similars)	295,22	
Altres (correu, fax)	102,54	
TOTAL	91.780,26 *	

* La resta del pressupost disponible en el 2009 està assignat a factures pendents de pagament i a accions aprovades que s'executaran durant el 2010.

A la taula anterior no es mostren altres inversions que s'han fet a càrrec dels pressuposts generals de la UIB, ni les despeses derivades de la feina de manteniment i Unitat Tècnica.

3. CONCLUSIONS

- Actualment està avaluat la majoria del PAS, però queda pendent avaluar gran part del PDI (només s'ha avaluat el **29 %**): aquest és el principal objectiu per al 2010.
- Es disposa d'una pla de formació específic, que forma part del pla de formació de la UIB i inclou tots els llocs de treball. La majoria del PAS ha assistit a cursos específics de prevenció en funció del seu lloc de feina, però gran part del PDI i becaris encara no ha rebut formació en prevenció. La formació del PDI és l'altre gran objectiu per als propers anys, i es pretén realitzar principalment a través de cursos en línia.
- El personal rep informació sobre els riscos del seu lloc de feina, amb acusament de recepció.

Universitat de les Illes Balears

- Estan elaborats els Manuals d'Autoprotecció de la majoria d'edificis de la UIB, i s'han implantat (es a dir, s'han nomenat els equips d'emergències, s'ha fet formació i informació sobre emergències i s'han realitzat simulacres) a 9 edificis: Mateu Orfila, Guillem Colom, Beatriu de Pinós, Anselm Turmeda, Guillem Cifre, Jovellanos, Sa Riera i Aulari. L'objectiu és implantar els Manuals de la resta d'edificis el 2010.
- S'estan fent els reconeixements mèdics específics al personal que ho sol·licita.
- Les accions preventives que realitza el Servei de Prevenció i les inversions econòmiques de prevenció es consensuen prèviament en el Comitè de Seguretat i Salut.
- Les dades d'accidentalitat a la UIB mostren una estabilitat en la taxa d'incidència. La feina desenvolupada els darrers anys (avaluacions de riscos, formació, etc.) i la inversió econòmica (més de 90.000 € anuals) estan contribuint a assolir un bon nivell de seguretat i higiene a la UIB.

Santiago Hernández
Tècnic superior
de seguretat i higiene

Antònia Ferrer
Tècnic superior
d'ergonomia i psicociologia

Margalida Terrassa Margalida Sastre
Especialistes en Medicina del treball

Palma, 14 de gener de 2010